

יואל בן-נון

קריאה לתודה

הרבה יותר קל להתלונן על מצוקות, ולהתחנן לישועה, מאשר לברך ולומר תודה כשיש ברכה ושפע – זאת בדיוק הסיבה, שהתורה חייבה לברך דווקא אחרי סעודה לשובע – "פן תאכל ושבעת, ובתים טובים תבנה וישבת ... ורם לבבך ושכחת את ה' א-להיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים; המוליכך במדבר הגדל והנורא ..." (דברים ח', יב-ז) – זאת הברכה היחידה, שלדעת כולם מחויבת מן התורה!

5 שנות בצורת נתחלפו בשנת ברכה ושפע מים מן השמים, ואפילו הכינרת, שכבר התייגשו ממנה בשפל של כ-6 מטר מתחת לקו העליון, עלתה ב-3 מטר ועודנה עולה –

איך אומרים תודה? למי תודה, למי ברכה?

אני קצת מרחם על אלה שאינם מסוגלים להודות לה', בין אם יש להם ספקות באמונה, או שיש להם ספקות (מוזרים) בהלכות ברכות – ההלכה מחייבת להודות בשם ה' על גשמים רבים שירדו אחרי תקופה של צער מחמת עצירת גשמים (שו"ע או"ח רכ"א) –

"מודים אנחנו לך ה' א-להינו על כל טיפה וטיפה שהורדת לנו, ואילו פינו מלא שירה כים ... אין אנחנו מספיקים להודות לך... ולברך את שמך על אחת מאלף אלפי אלפים ... הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו ... ברוך אתה ה' א-ל רוב הוודאות".

כיוון שלא מדובר כאן בטובה אישית אלא בשפע של ברכה לכל ישראל, אני קורא לרבנים הראשיים לישראל, ולכל פוסקי ההלכה וראשי הישיבות מכל הקהילות לזרמיהן, להורות לכל הרבנים ולכל בתי הכנסת להקדיש את 'שבת הגדול' השנה קודם כל לברכת ההודאה ברוב עם בכל רחבי הארץ – ובכל מקום שיש חקלאים ונהנים ישירים משפע המים השנה, יוסיפו החקלאים גם ברכת 'הטוב והמטיב' בשם ובמלכות (כפי שנפסק להלכה, או"ח רכ"א, ב).

וראוי לכלול בתודה לה' גם את השבת גופתו של חלל צה"ל הקדוש, זכריה באומל, שמסר נפשו על הצלתנו ונפל על קידוש השם, נקבר באדמת האויב, ועתה שב אל נחלתו, ונתפלל להשבת כל הנעדרים אל נחלתם.

גם אם לא תתפרסם קריאה מראשי הרבנים כמבוקש, אני קורא לרבני ישראל בכל בתי הכנסת לעשות כך ולברך ברוב עם את ברכת ההודאה ב'שבת הגדול', כדי שחלילה לא נהיה כפויי טובה כלפי שמיא, ונזכה להיות ראויים במידת יכולתנו, לשפע ברכת ה' המריק עלינו "ברכה עד בלי די" (מלאכי ג', י).

למביני דבר אני מציע לכלול בהודאה שברוב עם גם את רחמי ה' עלינו בשנתיים האחרונות, כאשר התחוללו בארצנו 12 רעידות אדמה בינוניות (פחות מ-5 בסולם ריכטר), וברוך ה' על שלא פקד אותנו רעש אחד חמור כמו "הרעש בימי עזיה מלך יהודה" (זכריה י"ד, ה), ונוסיף תפילתנו – "ותחזינה עינינו בשובר לציון ברחמים."